

ระบบ

ประกันคุณภาพของ

สถานศึกษาเคมีปฏิบัติตามมาตรฐาน CU-QA 84.1

เบญจพร บริสุทธิ์

จากประกาศทบวงมหาวิทยาลัยว่าด้วย เรื่องระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีประกันคุณภาพการศึกษาภายในอุดมศึกษา พ.ศ. 2545 ที่อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบการปฏิบัติราชการของทบวงมหาวิทยาลัย และมาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้น ทำให้สถานศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพตามมาตรฐานสากล

สถานศึกษาเคมีปฏิบัติภายใต้การดำเนินงานของสำนักพัฒนาศักยภาพนักวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการ (กองการศึกษาเคมีปฏิบัติเดิม) มีบทบาทสำคัญในการผลิตนักเคมีปฏิบัติมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2480 และเป็นสถาบันสมทบของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เล็งเห็นความสำคัญของระบบประกันคุณภาพ เพื่อเพิ่ม

ศักยภาพและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนนักศึกษาเคมีปฏิบัติ ตลอดจนกระบวนการดำเนินการต่างๆ ภายในองค์กร จึงได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพของส่วนประกันคุณภาพ สำนักบริหารวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในฐานะที่เป็นสถาบันสมทบของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้มีนโยบายการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย ปี 2543 ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงาน ประมาณ 70 หน่วยงาน จัดทำระบบประกันคุณภาพ และให้บรรลุผลการใช้ระบบประกันคุณภาพภายในปี 2545 โดยหน่วยงานสามารถเลือกระบบได้ตามภารกิจของหน่วยงาน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้กำหนดมาตรฐานประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยขึ้นมาเอง ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจหลักของหน่วยงาน โดยจำแนกเป็น 4 มาตรฐานคือ

1. ข้อกำหนดมาตรฐานสำหรับหน่วยงานด้านการเรียนการสอน (CU-QA 84.1)
2. ข้อกำหนดมาตรฐานสำหรับหน่วยงานด้านการวิจัย (CU-QA 84.2)

3. ข้อกำหนดมาตรฐานสำหรับหน่วยงานด้านการบริหาร/สนับสนุน (CU-QA 84.3)

4. ข้อกำหนดมาตรฐานสำหรับหน่วยงานด้านบริการวิชาการ (CU-QA 84.4)

เนื่องจากระบบประกันคุณภาพ CU-QA 84.1 เป็นมาตรฐานประกันคุณภาพสำหรับหน่วยงานด้านการเรียนการสอน เหมาะกับหน่วยงานที่มีกิจกรรมหลักในด้านการเรียนการสอน จึงสอดคล้องตรงกับภารกิจของสถานศึกษาเคมีปฏิบัติที่ได้รับมอบหมายไว้ทุกประการ

ข้อกำหนดมาตรฐานสำหรับหน่วยงานด้านการเรียนการสอน (CU-QA 84.1)

มาตรฐานการประกันคุณภาพด้านการเรียนการสอน CU-QA 84.1 ประกอบด้วยข้อกำหนดขั้นพื้นฐาน 14 ข้อ และข้อกำหนดเพื่อความก้าวหน้า 7 ข้อ เป็นสิ่งที่สถานศึกษาฯ พึง (ต้อง) กระทำ และควรจะทำ ประกอบด้วยโครงสร้างของการบริหารขององค์กร การจัดการเรียนการสอน หลักสูตร อาจารย์ นักศึกษา ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนที่เป็นระบบ และ

มีการแสดงการพัฒนาความก้าวหน้าของสถาบัน

สถานศึกษาเคมีปฏิบัติ ได้ดำเนินการจัดทำระบบประกันคุณภาพ โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2543 ได้แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพระบบ CU QA 84.1 คณะกรรมการฯได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำคู่มือคุณภาพของกองการศึกษาเคมีปฏิบัติเพื่อพัฒนาเอกสารคุณภาพ จัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรการเขียนคู่มือคุณภาพ และการตรวจติดตามคุณภาพภายใน เพื่อทำความเข้าใจข้อกำหนดมาตรฐานการประกันคุณภาพ และจัดทำระบบประกันคุณภาพด้านการเรียนการสอนของสถานศึกษาเคมีปฏิบัติ โดยได้ดำเนินการ 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินสถานภาพเบื้องต้นของหน่วยงาน (Evaluation)

สถานศึกษาเคมีปฏิบัติต้องประเมินสถานภาพของหน่วยงานจัดทำเป็นเอกสารรายงานการศึกษาตนเอง SSR (Self Study Report) ตามหัวข้อที่กำหนดในมาตรฐานเพื่อใช้ประกอบการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามข้อกำหนด และเป็นข้อมูลสำหรับการรับประเมินโดยหน่วยงานภายนอก

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาคู่มือระบบประกันคุณภาพในหน่วยงาน (Development)

คณะทำงานจัดทำคู่มือคุณภาพของสถานศึกษาเคมีปฏิบัติ จัดทำ

เอกสารคุณภาพ ประกอบด้วย คู่มือคุณภาพ ขั้นตอนการปฏิบัติงานแบบฟอร์มต่างๆ และเอกสารที่ใช้ในการทำงาน โดยทำจากผังการดำเนินงานของสถานศึกษาฯ หากความเชื่อมโยงของแต่ละงาน สอบถามขั้นตอนการปฏิบัติงานจากผู้ปฏิบัติงาน แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมสามารถปฏิบัติงานได้ นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากส่วนประกันคุณภาพของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งผู้เชี่ยวชาญมาเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำในการจัดทำ จนได้เอกสารคุณภาพประกอบด้วย คู่มือคุณภาพ 1 ฉบับ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน 13 ฉบับ แบบฟอร์มต่างๆ 40 แบบ และนำเสนอคณะกรรมการระบบประกันคุณภาพเพื่อพิจารณาให้ความเห็นเพิ่มเติม แก้ไข เพื่อให้เอกสารมีความสมบูรณ์ ผู้ปฏิบัตินำไปใช้ได้สะดวก และถูกต้อง เอกสารคุณภาพได้รับการอนุมัติใช้และได้รับการปรับปรุงแก้ไข 3 ครั้ง ครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 9 กันยายน 2545

ขั้นตอนที่ 3 การทำความเข้าใจ และปฏิบัติตามคู่มือ (Implementation)

หลังจากคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาและอนุมัติให้ใช้เอกสารคุณภาพแล้ว ได้ประชุมบุคลากรทั้งหมดเพื่อสร้างความเข้าใจ และฝึกปฏิบัติตามเอกสารคุณภาพในแต่ละกลุ่ม/ฝ่าย ใช้เวลาในการทำความเข้าใจ และฝึกปฏิบัติ 3 เดือน หลังจากนั้นได้ปรับปรุงเอกสารคุณภาพให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 การตรวจติดตามคุณภาพภายใน (Internal Quality Auditing)

สถานศึกษาเคมีปฏิบัติได้ดำเนินการตรวจติดตามคุณภาพภายใน (ระหว่างวันที่ 27-29 กันยายน 2545) โดยผู้ตรวจติดตามเป็นบุคลากรของสถานศึกษาฯ ที่ได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรการตรวจติดตามคุณภาพภายในจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการตรวจติดตามจากภายนอก และการตรวจรับรองระบบ

การตรวจระบบประกันคุณภาพเพื่อขอการรับรองฯ

หลังจากสถานศึกษาดำเนินการตาม 4 ขั้นตอนแล้วจึงได้ยื่นคำร้องขอให้ตรวจรับรองระบบ โดยส่วนประกันคุณภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการตรวจติดตามคุณภาพในวันที่ 3-4 ธันวาคม พ.ศ. 2545 และ ติดตามผลการปฏิบัติการแก้ไขในวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2545 คณะผู้ตรวจติดตามได้นำ

เสนอให้คณะกรรมการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพิจารณา การรับรองระบบประกันคุณภาพในวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2546 และเมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2546 นางอัจฉรา พุ่มฉัตร ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาศักยภาพนักวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการ รับประกาศนียบัตรรับรองสัมฤทธิ์ผลระบบประกัน

คุณภาพ ตามมาตรฐานคุณภาพ CU-QA 84.1 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่สอง) ใบรับรองมีผลถึงวันที่ 15 ธันวาคม 2549

ประโยชน์ที่ได้รับ

สถานศึกษาเคมีปฏิบัติได้รับการรับรองระบบประกันคุณภาพตามมาตรฐานด้านการเรียนการสอน CU-QA 84.1 จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นการสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพการจัดการศึกษา และมาตรฐานทางวิชาการให้กับผู้ใช้บริการ ได้แก่ นักศึกษาเคมีปฏิบัติของสถานศึกษาเคมีปฏิบัติ และสร้างความเชื่อมั่น

ให้แก่ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ คือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาและผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ จากสถานศึกษาเคมีปฏิบัติ จะเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ และมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานด้านวิทยาศาสตร์ เป็นกำลังด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สำคัญของประเทศไทยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- สำนักบริหารวิชาการ. ส่วนประกันคุณภาพ ร่วมกับ สำนักบริหารทรัพยากรมนุษย์. ส่วนบริหารจัดการกลาง. คู่มือดัชนีและเกณฑ์มาตรฐานระบบประกันคุณภาพ. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) 2544. หน้า 1-33.
- _____. เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรการเขียนคู่มือคุณภาพจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) 2546.
- _____. อนุกรมมาตรฐานประกันคุณภาพของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปรับปรุงครั้งที่ 2. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2544. 116 หน้า.